

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ,
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
профессор Раҳмон Д.С.
«17» апрели соли 2023

ТАҚРИЗИ

муассисаи пешбар – МДТ “Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ” ба диссертатсияи Қосимов Муҳаммадҷон Сафарович, ки дар мавзӯи «Муқоисаи корбурди пешояндҳо ва таҳлили маъноии онҳо дар заминаи тарҷумаи англисии асарҳои «Ёддоштҳо», “Мақтаби кӯҳна” ва “Аҳмади девбанд»-и С. Айнӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ, аз рӯи ихтисоси 10.02.20 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ

Рисолаи номзадии Қосимов Муҳаммадҷон Сафарович дар бобати баррасӣ намудани муқоисаи корбурди пешояндҳо ва таҳлили маъноии онҳо дар заминаи тарҷумаи англисии асарҳои бадеии С. Айнӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ мавриди таҳқиқоти илмӣ қарор гирифтааст.

Аз ин рӯ, диссертатсияи Қосимов Муҳаммадҷон Сафарович маҳз ба таҳлил ва таҳқиқи корбури пешояндҳо зимни тарҷумаи англисии асарҳои «Ёддоштҳо», “Мақтаби кӯҳна” ва “Аҳмади девбанд»-и С.Айнӣ» дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ мавриди пажӯҳиши илмӣ дар забоншиносии муқоисавӣ қарор гирифтааст.

Мубрамии мавзӯи таҳқиқ. Таҳлил ва баррасӣ намудани пешояндҳо дар забони англисӣ, ки нисбат ба забони тоҷикӣ аз ҷиҳати муқоиса дар таркиби воҳидҳои гуногуни забон тафовути гуногун доранд, дар асарҳои бадеӣ дақиқан хусусиятҳои фарқкунанда дошта, доираи корбурд ва корбасти мушаххас доранд ва ин амал то ҳанӯз мавриди омӯзиши пурраи муқоисавӣ дар заминаи матни бадеии бевосита тарҷумашуда таҳқиқ нашудаанд, барои

муҳаққиқ як чанбаи мубраи зимни таҳқиқ дар асоси тарҷумаи асарҳои бадеии ба мисли «Ёддоштҳо», «Мақтаби кӯҳна» ва «Аҳмади девбанд»-и С. Айнӣ» заминаи васеъро ҳангоми таҳқиқ дар хусуси гиреҳои маъногии пешояндҳоро боз менамояд.

Дарачаи таҳқиқи мавзӯ. Дар заминаи таҳқиқоти пешояндҳо дар забони англисӣ монанд ба забони тоҷикӣ мавзуи Қосимов М.С. басо доманадор буда, паҳлуҳои мухталифи ифодаро соҳиб буда, дар ташкил ва созмон додани вожаҳо мавқеи басо густурда доранд. Бояд гуфт, ки пешояндҳои забони англисӣ аз тарафи донишмандони гуногуни соҳа мавриди омӯзишҳо ва таҳқиқот қарор гирифтаанд. Ба ин гурӯҳ як қатор забоншиносони соҳаро ба монанди Т. В. Булигина, В. В. Виноградов Б. Н. Арсененко, Р.С. Арнолд, Ю.В. Смирнитский, Е.Н. Корбина, В.Н. Съедин, М. В. Всеволодова, В.И. Герасимов, Ю.С. Степанов, Е.А. Рейман, А.В. Кравченко, В. В. Варламова, Т.Н. Маляр, О.Н. Селиверстова, J. Marsh, M. Jammer, Е.С. Яковлева, R. Declerck ва дигаронро дохил кардан мумкин аст.

Дар баробари ин, асарҳои илмиву назариявии забоншиносони тоҷик, ки дар ҳамин соҳа ба нашр расидаанд, дар раванди таҳқиқот дар диссертатсия истифода шудаанд, аз он ҷумла, қорҳои илмиву тадқиқотии донишмандони тоҷик Н. Маъсумӣ, Ш. Ниёзӣ, В. С. Расторгуева, С.Д.Арзуманов, Б. Ниёзмӯҳаммадов, Л. Бузургзода, М.Б. Хусейнов, Д. Т.Тоҷиев, Ш. Рустамов, Б. Камолиддинов, М.Исматуллоев, Д.Хоҷаев, П. Ҷамшедов, А. Мамадназаров, Н. Туйғунов, С. Ҷоматов ва дигар забоншиносон мавриди истифода қарор гирифтаанд.

Робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоиҳаҳо) ва мавзӯҳои илмӣ. Таҳқиқоти диссертатсионӣ бо «Барномаи давлатии тақмили таълим ва омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 (аз 30 августи соли 2019 №438)» алоқаманд аст.

ТАВСИФИ УМУМИИ ТАҲҚИҚ

Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот. Мақсади таҳқиқоти мазкур муқоисаи қорбурди пешояндҳои забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ дар заминаи тарҷумаи

англисии асарҳои «Ёддоштҳо», «Мақтаби кӯҳна» ва «Аҳмади девбанд»-и С.Айнӣ буда, дар баробари ин, таҳлили маъноии онҳо дар заминаи тарҷумаи бевоситаи асарҳои зикршуда мебошад.

Методҳои таҳқиқот. Ба сифати усулҳои асосии таҳқиқот асосан методи муқоисавӣ ва типологии таҳқиқот дар забоншиносӣ мавриди истифода қарор гирифта, инчунин, усулҳои таҳлили сохторӣ-семантикӣ барои мушаххас намудани ифодаҳои гуногуни маъноӣ дар ҷумла истифода шудааст.

Объекти таҳқиқот. Муқоисаи қорбурди пешояндҳо ва таҳлили маъноии онҳо дар заминаи асарҳои бевосита тарҷумашуда мебошад.

Предмети таҳқиқот. Муқоисаи қорбурди пешояндҳо ва таҳлили маъноии онҳо дар заминаи тарҷумаи англисии асарҳои «Ёддоштҳо», «Мақтаби кӯҳна» ва «Аҳмади девбанд»-и С.Айнӣ

Асосҳои методологии таҳқиқот. Дар таълифи диссертатсия аз нигоҳи назарӣ аз дастовардҳои илмӣ, принципҳо ва усулҳои, ки донишмандони барҷастаи ватанӣ ва хориҷӣ, ки дар ин мавзӯ таҳқиқоти назаррас анҷом додаанд, ба таври васеъ истифода карда шудааст.

Сарчашмаҳои таҳқиқот. Дар диссертатсияи Қосимов Муҳаммадҷон Сафарович сарчашмаҳои, ки ҳамчун ба сифати таҳқиқот асосан асарҳои «Ёддоштҳо», «Мақтаби кӯҳна» ва «Аҳмади девбанд»-и С.Айнӣ истифода шудаанд, асоси худро зимни тарҷумаи англисии асарҳои забони англисӣ пайдо намуданд.

Навгониҳои илмӣ таҳқиқот. Дар диссертатсияи мазкур нахустин маротиба хусусиятҳои маъноӣ ва сохтори пешояндҳо дар заминаи мисолҳои мушаххаси асарҳои бадеӣ, ки бевосита аз забони тоҷикӣ ба забони англисӣ тарҷума шудаанд, мавриди баррасӣ ва таҳқиқ қарор гирифтаанд.

Нуктаҳои асосие, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд:

1. Дар забони англисӣ пешояндҳо хусусиятҳои мураккабтари ифодаро доранд. Аз як тараф, он агар ба муродифият шабоҳат доштани онҳо бошад, аз тарафи дигар истифодаи бемавқеи онҳо хусусияти ғалатии ифодаро ба миён меорад.

2. Аслан, тафовут миёни истифодаи аксари пешояндҳо метавонад нисбӣ, бошад, яъне муносибати эмотсионалии гӯянда ба ҳодисаҳои тасвиршуда алоқамандӣ дошта бошанд ва гӯянда дар ифодаи далели суханаш дар баёни ҳодиса аз калима ва воситаҳои дигар истифода барад, масалан дар истифодаи пешояндҳои *бар, бо, дар, аз*; таркибҳои *ба ғайр аз, ғайр аз, бо вучуди, аз нигоҳи, аз назари* ва ғ.

3. Ба назар мерасад, ки таҳлили муқоисавӣ дар заминаи асари бадеӣ ба ду самти асосии фаҳмиши амиқи семантикаи пешояндҳо мусоидат мекунад, ки муҳаққиқ дар инчода тарзи таҳлил имкони таҳқиқи муқоисавии пешояндҳоро оид ба хусусияти ифодаҳои маъноиашон васеъ истифода намудааст.

4. Бо вучуд доштани пешоянди мушаххас дар таркиби ибора, маъно дар аксар маврид ба он алоқаманд аст, аммо ҳолатҳои низ ба назар мерасанд, ки пешоянд бо маънои асосии худ ягон робита надорад. Ин хусусият дар забони англисӣ бештар аст.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот. Аҳамияти назарии таҳқиқот дар он зоҳир мешавад, ки ҳалли вазифаҳои дарпешгузошта имконият медиҳад, ки хусусиятҳои типологии забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ пурратар дарк карда шуда, ҳамчунин, натиҷаҳои назарии таҳқиқот барои тақвияти назарияи умумии пешояндҳо дар забоншиносии муқоисавӣ барои пажӯҳишҳои минбаъда дар ин самт замина ва сарчашмаи устувор фароҳам хоҳад сохт.

Аҳамияти амалии таҳқиқот. Аҳамияти амалии таҳқиқоти рисолаи Қосимов М.С. дар он аст, ки хулоса ва маводи он метавонад ҳангоми таҳқиқоти муқоисавӣ ва типологии забонҳои дигар, ҳангоми таҳия ва навиштани грамматикаи амалии забонҳои муқоисашаванда ва дастурҳои таълимӣ барои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, ҳангоми таҳияи курсҳои амалии забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ истифода шаванд.

Мутобиқати мавзӯи диссертатсия бо шиносномаи ихтисоси илмӣ. Таҳқиқоти диссертатсионӣ ба шиносномаи ихтисос ва тартиби муқарраршудаи таълифи диссертатсия барои дарёфти дараҷаи илмии

номзади илми филология аз рӯи ихтисоси 10.02.20 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ мутобиқат менамояд.

Саҳми шахсии муҳаққиқ. Саҳми шахсии докталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки мавзуи пешояндҳо ва таҳқиқи муқоисавии онҳо дар заминаи асари бевосита тарҷумашуда бори нахуст ба таври фарогир мавриди пажӯҳиш қарор дода шуда, дар ин самт муҳаққиқ ба таҳқиқи пешояндҳое сару қор гирифтааст, ки дар асарҳои зикршуда омадаанд.

Тасвиби амалии натиҷаҳои таҳқиқот. Диссертатсия дар ҷаласаи кафедраи назария ва амалияи забони англисии Донишгоҳи давлатии Данғара (протоколи № 4, аз 19. 11. 22) ва ҷаласаи васеи шурои олимони факултети филология ва рӯзноманигории Донишгоҳи давлатии Данғара (протоколи № 5, аз 17.12. 22) муҳокима гардида, барои дифоъ тавсия шудааст.

Натиҷаҳои асосии таҳқиқот ба сифати маъруза дар конференсияи ҷарсолаи ҳайати устодону профессорони Донишгоҳи давлатии Данғара, Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С.Айнӣ, дар конференсияи ҷумҳуриявӣ (2019, 2021, 2022) ва дар мақолаҳои илмӣ нашршуда, ки рӯйхати онҳо дар охири автореферат оварда шудаанд, пешниҳод гардидаанд.

Интишорот аз рӯи мавзуи диссертатсия. Аз рӯи мавзуи диссертатсия 6 мақолаи илмӣ, аз ҷумла, 4 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи комиссияи олии атестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нашр расидаанд.

Ҳаҷм ва сохтори диссертатсия. Диссертатсия аз муқаддима, се боб ва хулосаву рӯйхати адабиёти илмиву таълимӣ иборат мебошад. Дар бобҳо ва зербобҳо масъалаҳои омӯзиш ва таҳқиқи пешояндҳо, доираи қорбурд ва қорбасти онҳо, тағйирпазирии хусусиятҳои маъноӣ ва тобишҳои иловагии маъноӣ ҳангоми тарҷума дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ дар мисоли асарҳои бадеӣ («Ёддоштҳо», «Мақтаби кӯҳна» ва «Аҳмади девбанд») мавриди

таҳлилу баррасӣ қарор гирифтаанд. Хулосаи диссертатсия чамъбасти фикру ақидаҳо роҷеъ ба пешояндҳо дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ мебошад. Ҳаҷми умумии диссертатсия 152 саҳифаи чопи компютери ро ташкил медиҳад.

Дар муқаддимаи диссертатсияи Қосимов М.С. роҷеъ ба мубрами таҳқиқот, дараҷаи омӯзиши мавзӯ, мақсад ва вазифаҳо, навоари илмии таҳқиқот, аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, асосҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқот, коркарди мавзӯ, методҳои таҳқиқот, маводи асосии таҳқиқот маълумот дарҷ гардидаанд.

Боби якуми диссертатсияи Қосимов М.С. доир ба **«Заминаҳои назарии омӯзиши пешояндҳо дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ»** равона гардида, ки дар он хусусиятҳои сохторӣ ва маъноии пешояндҳо, тобишҳои иловагии маъноии пешояндҳо, ки дар таркиби ҷумлаҳо аз асарҳои бадеӣ вомерунанд, мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст.

Фасли аввали боби якуми диссертатсия оид ба **«Бознигари таҳқиқоти илми оид ба пешояндҳо дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ»** номгузорӣ гардидааст. Дар ин зербоб оид ба масъалаҳои пешояндҳо дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ мавриди баррасӣ қарор додааст.

Дар зербоби дуоми боби якум бошад, маҳз дар бораи **«Хусусиятҳои маъноии пешояндҳо дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ, доираи корбурд ва корбасти онҳо дар заминаи намунаҳо аз асарҳои бадеӣ»** равона шуда, роҷеъ ба хусусиятҳои хоси пешояндҳо дар забони тоҷикӣ ва англисӣ таҳқиқ гузаронида шудааст.

Зербоби сеюми боби якум дар бораи **«Мувофиқати маъноии пешояндҳои забони англисӣ бо забони тоҷикӣ ҳангоми тарҷумаи бевосита ва мушкилоти корбурди онҳо»** баррасӣ гардидааст.

Дар ин зербоб муҳаққиқ Қосимов М.С. ба масъалаи таҳлили корбурд ва корбасти пешояндҳо дар доираи асари бадеӣ ҳангоми тарҷумаи бевосита нишон медиҳад, ки пешояндҳо метавонанд дар доираҳои гуногуни ифода дар таркиби ҷумлаҳои асари бадеӣ, дар таркиби ифодаҳои мухталиф дар

маъноҳои гуногун низ меоянд, тафсиrotи бештари худро мушаххас намудааст.

Боби дуоми диссертатсия таҳти унвони «**Таҳлили маъноии пешояндҳо ва доираи корбурди онҳо дар асарҳои бадеӣ (“Ёддоштҳо”, “Мактаби кӯҳна” ва “Аҳмади Девбанд”)**» таснифи хусусиятҳои хоси ифодаи пешояндҳо дар заминаи намунаҳо аз асарҳои бадеӣ оварда шуда, таҳқиқи мушаххас ва натиҷаҳои амик пешниҳодҳо дар асоси асарҳои бадеии С. Айнӣ баён ёфтаанд.

Дар зербоби якуми боби дуум оид ба «**Хусусиятҳои хоси пешояндҳои асли дар забони тоҷикӣ аз нигоҳи тарҷума ба забони англисӣ**» баррасӣ шуда, ки ин боб роҷеъ ба хусусиятҳои хоси пешояндҳо дар забони тоҷикӣ, доираи корбурд ва корбасти онҳо, мувофиқати маъноӣ, хусусиятҳои фарқкунанда, тобишҳои маъноӣ ҳангоми тарҷума таҳқиқ гузаронида шудааст. Аз ин рӯ, сарчашмаҳои илме, ки аз лиҳози шумора зиёд будани категорияи пешояндҳои “**at, by, for, from, in, of, off, on, through, to**” ҳамчун пешояндҳои нисбатан серистеъмол дар забони англисӣ зикр ва онҳо шумораи асосии пешояндҳои аслии забонро ташкил медиҳанд, муҳаққиқ мушаххас намуд.

Зербоби дуоми боби дуум бошад, дар бораи «**Хусусиятҳои муродифнокии пешояндҳои забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ, доираи корбурди пешояндҳои номӣ ва мувофиқати маъноии онҳо**» номгузорӣ шуда, ки он тавассути пешоянди **by (тавассути, ба, дар), in, with, through, after, of, to, about** бо пешоянди **for** андешаҳои рисоланависро ҳангоми таҳқиқот ба худ ҷалб намудааст.

Зербоби сеюми боби дуум ба масъалаҳои «**Хусусиятҳои фарқкунандаи пешояндҳои забони англисӣ аз забони тоҷикӣ ва тобишҳои маъноии онҳо дар заминаи матни асарҳои бадеӣ**» бахшида шуда, муҳаққиқ доир ба ифодаи маъноии пешояндҳои «қисми болоӣ, *дар боло*», пешояндҳои мушобеҳ ба мисли **up, on, upon, above**-ро баррасӣ намуда, дар доираи гурӯҳи пешоянди мураккаби **up+on** дар забон баъдтар

ба миён меоянд, бо пешояндҳои дигари ифодакунандаи макон муродифият, ки хусусияти пешоянди мураккаби **throughout** аслан дар маъноҳои зерин меояд: *throughout* - дар, дар саросари, дар дарун, сар то сари, тамоман, ба куллі; тамоми вақт, дар давоми ҳамин вақт дар ин боб мушаххас намудааст.

Боби сеюми диссертатсия оид ба «Доираи корбурди пешояндҳо дар таркиби ибораҳои феълии забони англисӣ ва муқоисаи маъноии онҳо дар матни асарҳои бадеӣ» номгузорӣ шуда, дар он намудҳои гуногуни пешояндҳо, ки дар асарҳои интихобшуда мавриди истифода ва тарҷума қарор гирифтаанд, таҳқиқ ва таҳлил шудаанд.

Дар фасли якуми боби сеюм «Доираи корбурди пешояндҳои забони англисӣ дар тарҷумаи англисии асарҳои интихобшуда, мувофиқат ва ё тафовути маъноии онҳо дар таркибҳои гуногун» роҷеъ ба доираи истифодаи пешояндҳо дар калимаю таркибсозӣ, ибораҳои феълӣ, воҳидҳои фразеологӣ пешоянддор, тафовут ва умумиятҳои маъноӣ, муодилнокӣ дар забонҳои муқоисашаванда дар асоси матни асарҳои бадеӣ таҳқиқ гузаронида шудааст.

Зербоби дуюми боби сеюм маҳз дар бораи «Таҳлили маъноии ибораҳои феълии пешоянддор дар забони англисӣ ва хусусияти фарқкунандаи онҳо аз забони тоҷикӣ» равона гардидааст. Дар ин зербоб муҳаққиқ ҳолатҳои муқобили истифодаи феълҳо, ибораҳои феълии пешоянддор, ки бидуни истифодаи пешояндҳо низ омада метавонанд ба амсоли *to wait for* – интизор шудан; *to ask for* – пурсидан; *to look for* – ҷустуҷӯ кардан; *to listen to* – гӯш кардан; *to belong to* – тааллуқ доштан; *to aim at* – мақсад доштан; *to care for* – таваҷҷуҳ кардан; *to explain to* – шарҳ додан мушаххас намуд.

Зербоби сеюми боби сеюм дар бораи «Тафовут ва умумиятҳои маъноии пешояндҳо дар тарҷума ва муодилнокии онҳо дар забонҳои муқоисашаванда» унвон гирифта, дар он умумиятҳои тарҷума, истифодаи

муодилҳои гуногун, ки метавонанд мустақиман маъноии пешояндро дошта бошанд ва ба ҳамин монанд масъалаҳо таҳқиқ ёфтаанд.

Қайд кардан ба маврид ҳаст, ки муқоисаи корбурди пешояндҳо ва таҳлили маъноии онҳо дар тарҷумаи асарҳои бадеии С. Айнӣ ба забони англисӣ дар диссертатсияи Қосимов М.С. ҷамъбаст гардида, аз ин натиҷа пешояндҳо намудҳои гуногун дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ дар заминаи асари интихобшуда таҳқиқ шуда, оид ба мавзӯи пешиходҳои амиқ ва аз ҷиҳати илмӣ асоснокшуда мавриди пешниҳод қарор гирифтанд.

Автореферати диссертатсия дар сатҳи хуби илмӣ таҳия гардида, ба мазмуни диссертатсия мувофиқ ва тасаввуроти аниқро доир ба моҳияти таҳқиқоти гузаронидашуда ва натиҷаҳои бадастовардаи муаллиф медиҳад. Мақолаҳои нашрнамудаи Қосимов М.С. муҳтавои асосии таҳқиқоти диссертатсиониро инъикос мекунанд.

Эродҳо ба кори диссертатсияи Қосимов М.С. Дар баробари дастовардҳои муҳими зикршуда, диссертатсия ва автореферати он аз камбудиву норасоӣҳо низ ҳолӣ нест, ки зикри онҳо барои тақмили минбаъдаи таҳқиқоти диссертатсионӣ муфид хоҳад буд, аз ҷумла:

1. Ҳангоми таҳқиқот дар саҳифаҳои 9, 24, 31, 55, 78, 107, ва 124 хатогиҳои техникӣ ба назар мерасанд;
2. Ҳангоми таълифи диссертатсия аз нигоҳи назарӣ аз дастовардҳои илмӣ, принципҳо ва усулҳои, ки донишмандони барҷастаи ватанӣ ва хориҷӣ, ки дар доираи таҳқиқоти пешояндҳои асари бадеии “Ёддоштҳо”-и С. Айнӣ назаррасанҷӣ анҷом ёфтаанд, аммо аз рӯи сохтори мисолҳои саҳеҳи пешояндҳои асарҳои бадеии “Мақтаби кӯҳна” ва “Аҳмади девбанд»-и С.Айнӣ» дар диссертатсия кам баён ёфтаанд;
3. Ҳангоми истифода бурдани нишондоди сарчашмаҳои муҳаққиқон дар диссертатсия дар се шакл истифода шудааст, ки ин шакли истифодабарии ҳошия аз маҷрои худ баромадааст. Масалан дар саҳ 31; [38,с.130], [Ёддоштҳо.англ.2,с.102], саҳ 32; [38, с.243], [А.Д. с.72], аз инҷо

бармеояд, ки муҳаққик се шакли хошияро дар диссертатсия истифода намуда, ба ягонгии он дар ягон шакл мароқ зоҳир нанамудааст;

4. Муаллиф дар пажӯҳиши хеш назару андешаҳои муҳаққикони ватаниву хориҷиро роҷеъ ба корбурди пешояндҳо ва таҳлили маъноии онҳо дар заминаи тарҷумаи англисии асарҳои бадеии С. Айнӣ шарҳу тафсир додааст, аммо мавқеи худро дар баъзе ҳолат муайян накардааст;

5. Дар матни диссертатсия ва автореферати он ғалатҳои грамматикӣ, имлоӣ, техникӣ ва дар баъзе ҳолатҳо риоя нашудани муқаррароти қоидаҳои ба тозагӣ ба тасвибрасидаи имлои забони тоҷикӣ ба назар мерасад, ки ислоҳи онҳо барои боз ҳам беҳтар шудани сифати кор мусоидат хоҳад кард.

Автореферати диссертатсия бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ мазмуну мундариҷаи корро пурра инъикос намуда, ба талабот ҷавобгӯ аст.

Зикр кардан ба маврид ҳаст, ки дар маҷмуъ норасоиву ғалатҳои зикргардида ба мазмуну мундариҷа, арзиши илмӣ таҳқиқоти диссертатсионӣ ба ягон вачҳ халал ворид намесозанд.

ХУЛОСА

Диссертатсияи Қосимов Муҳаммадҷон Сафарович, ки дар мавзӯи «Муқоисаи корбурди пешояндҳо ва таҳлили маъноии онҳо дар заминаи тарҷумаи англисии асарҳои «Ёддоштҳо», «Мақтаби кӯҳна» ва «Аҳмади девбанд»-и С.Айнӣ» таҳқиқоти илмӣ ба анҷомрасида буда, ба талаботи «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 ба тасвиб расидааст, ҷавобгӯ аст ва муҳаққиқи Қосимов Муҳаммадҷон Сафарович сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 10.02.20 - Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ мебошад.

Тақриз дар ҷаласаи кафедраи забоншиносӣ ва типологияи муқоисавии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ аз «13» апрели соли 2023, протоколи №9/4 муҳокима ва тасдиқ гардид.

